

TEDENSKA SIIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1928

4. šteV.

50letnica Otona Župančiča

Pri Otonu Župančiču imamo pač najboljši dokaz, da naši naboljši možje, največji znanstveniki, najbolj čuteči, prihajajo z dežele izpod kmečkih streh. Tam dol v Vinici, v lepi Beli krajini se je rodil baš pred 50 leti velik mož, ponos ne samo slovenskega naroda, nego vse naše države.

Kakor večini naših kmečkih sinov, tudi njemu niso bila poslana tla s cveticami, ko je odšel študirat v mesto. Ali študentje z dežele so bili včasih zelo šegavi in podjetni in so tudi boljše študirali kakor pomehkuženi meščani. Osamljeni, stanujoči navadno pri postarelih gospodinjah so si iskali dobrih prijateljev, sorodnih duš in si tako potožili medsebojne boli, vzbujajoč spomne na lepo ljubo domačo vas, na domače gaje in trate. In velika usoda je bila baš takrat, ko je študiral Oton Župančič v Ljubljani, naklonjena vsemu Slovenstvu, da je prišel mladi belokranjski študent v družbo še drugih podeželanov odnosno predmestjanov Ivana Cankarja, Ketteja in Murna. Tam dol v stari »cukrarni« za Ljubljano, nasproti vsem Slovencem dobro znane »Šentpeterske kosarne«, kjer je v majhnih sobicah stanovalo največ revnega ljudstva, so stanovali omenjeni študentje. Njihova lastna življenska bodba jih je združila še tesneje, žalostne razmere stanovančev pa so jim še bolj živahno pričarali pred oči lepo, drago domovino. Vse to je bilo povod, da so pričeli mladi po nazorih zreli možje pesnikovati ter pisati svoje lepe občutke, iz katerih so se rodile naše najlepše pesmi in povesti.

Taka je bila Župančičeva srednješolska doba. Kot visokošolec je nadaljeval, kar je pričel v gimnazijskih klopek. Klju težkemu študiju je mnogo delal in narodu v lepih pesmih vzbujal ljubezen do vsega domačega, ter mu odkrival tiste drage zaklade, katerih niso videli drugi kljub temu, da jih je nabral pesnik med njimi. L. 1902. je dokončal Župančič visoko šolo na Dunaju in bil na to nekaj časa profesor na ljubljanski gimnaziji. Ker se je bavil neprestano z leposlovjem in študiral razne tuje jezike, so ga imenovali za ljubljanskega mestnega knjižničarja in kasneje za dramaturga pri ljubljanskem gledališču, to je za tistega, ki mora gledati, da gledališče napreduje s svetom, da sledi delu modernih velemest in pripravlja potrebne igre, odnosno jih prevaja iz tujih jezikov. To delo pa ni lahko, za to je potrebno mnogo, mnogo znanja in popolno obvladanje poleg domačega jezika tudi vseh modernih svetovnih jezikov. Baš pri prevajanju iger, kjer ima ne samo vsaka beseda, nego vsaki pomišljaj največji pomen, je potreben velikanski zaklad besedi, katerega je Oton Župančič našel med svojimi dragimi Belokranjci.

Oton Župančič pa ni ostal samo pri prevajanjih, spisal nam je tudi novo igro, prekrasno Veroniko Deseniško, katero so prevedli v češčino in jo bodo priredili pri prslavi njegve petdesetletnice, ki se bo vršila tudi med našimi brati Čehi te dni v Pragi.

Poleg ljubkih pesmi, v katerih pesnik hodi po domačih tratah, opeva borove gozdove, pripoveduje o nedelji na ljubljanskem polju, kjer odmeva mogočni Šentpeterski zvon in o vsem življenju našega podeželana, je spesnil krasne otroške pesmi, rekel bi prave sladkorčke za našo ljubo deco.

Med tem ko so drugi njegovi mladostni tovariši kopicili svoje zaklade in skrbeli za svoj osebni dobrobit, se je on mučil in izpopolnjeval svoje znanje v dobrobit svojega naroda.

Li tisti, ki je prebiral Župančičeve pesmi in se poglubil v njih, ta zna ceniti in ve, kdo je ta mož, na katerega gledamo s ponosom vsi Slovenci.

Kljub svojim izrednim zaslugam pa živi Oton Župančič skromno, mirno življenje, posvečeno svoji družinici. Najlepše ure pač uživa v domačem krogu svoje žene, dveh dečkov in svoje najmlajše hčerke, kar tudi vidimo na eni izmed današnjih slik.

Med šolskim letom žive v Ljubljani, na počitnice pa odhite v okolico Kamnika, kjer prebijejo mnogo lepih dni zopet med narodom, med kmeti, kjer zbira pesnik nove snovi za svoja dela, ki slove po vsem svetu.

Kaj rad hodi s svojo deco po okoliških gozdovih in nabira gobe. Bajе, da ga ni kmalu takega poznavalca gob kakor je naš zaslužni pesnik.

Ob njegovi petdesetletnici dne 23. januarja so prinesli njegovo sliko razni inozemski časopisi in tudi nekaj prevodov pesmi v raznih jazikih.

V Ljubljani so priredili njemu na čast v zadnjih dneh veliko proslavo v gledališču kakor tudi razna predavanja o njegovem delovanju. Umetniško delo pesnika Otona Župančiča je veliko in za slovenski narod zelo pomembno.

Našega pesnika, ki slavi 50letnico pozna zlasti mladina, ki ga je vzljubila z vsem ognjem mladega

srca. Saj pa je mladini tudi poklonil najlepše pesniške bisere. —

Kakor vsi drugi, mu želimo tudi mi še mnogo let, da bi zdrav in vesel užival sadove svojega neumornega delovanja, da bi videl, da so njegovi duševni proizvodi res dosegli to, kar je gotovo takrat, ko je ustvarjal in črpal iz najskrivnejših globin svoje duše, da oblažujejo dušo slovenskega naroda. Želimo pa tudi, da še pozno v svoji starosti suče neumorno svoje pero, kakor vrši to danes, in bogati umetniške vrednote svojega naroda, ki mu bo zanje še v poznih vekih iskreno hvaležen.

Oton Župančič

Mati pesnika Župančiča, ki ji je slavljence tako podoben po izrazitem obrazu in vitki postavi, kakor si moreta biti slična le mati in sin. Kdo naj opiše srečo še trdne in zdrave mamice, ki je doživela toliko slavo svojega sina in je prisostvovala vsem slavnostim ob njegovi petdesetletnici

Kraljica Marija je razveselila ves jugoslovenski narod z drugim princem, ki je dobil pri krstu ime Tomislav po slavnem hrvatskem kralju. Na naši sliki vidimo kraljico v črni obleki, ker žaluje po svojem očetu, rumunskemu kralju Ferdinandu, ki je po dolgotrajni in zelo težki bolezni lansko leto umrl

Marija Primožičeva iz Retenj pri Trzinu je pred kratkim zatislila svoje oči. Bila je vzor slovenske gospodinje in matere 13 otrok, ki je pet fantov v najskromnejših prilikah dala študirati. Razumljivo je, da je bilo treba zelo veliko truda in napora, da je to zmogla. Ali zlato srce dobre slovenske matere zmore v svoji veliki ljubezni do otrok prav vse

Pesnikova rojstna hiša na Vinici pri Črnomlju

Pesnik Župančič s svojo sivo materjo in ženo v krogu zastopnikov države, vojske, dežele, vseučilišča in najvažnejših slovenskih društev po slavnostnem odlikovanju z redom Belega orla in izročitvi narodnega daru, ki so ga poklonile slovenske občine z Ljubljano na čelu. S poklonitvijo daru so občine dokazale, da se zavedajo velikega pomena in vrednosti, ki ga ima pesnikovo ustvarjanje velikih umetnin za ves slovenski narod.

Levo:

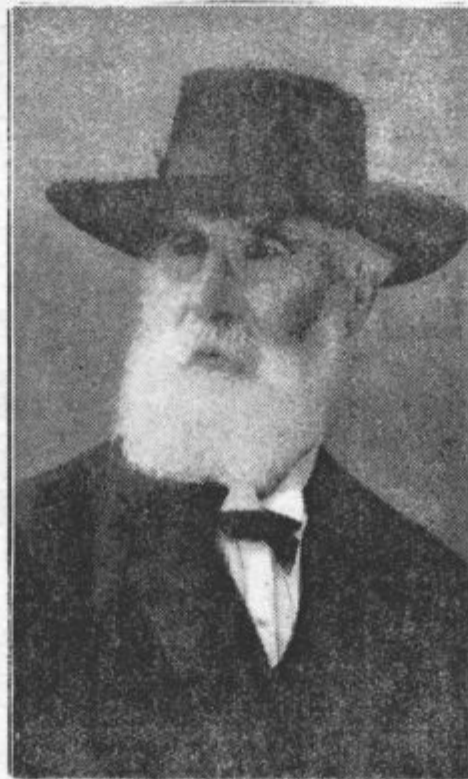
Pesnik Oton Župančič s svojo ženo Anico, hčerko Jasno in sinovoma Andrejem in Markom ali Cicibanom. Cicibana pozna vsa slovenska deca iz lepih mladinskih pesmi Otona Župančiča. Cicibana je vzljubila zlasti najmlajša šolska deca, ki ga deklamira pri vsaki priliki

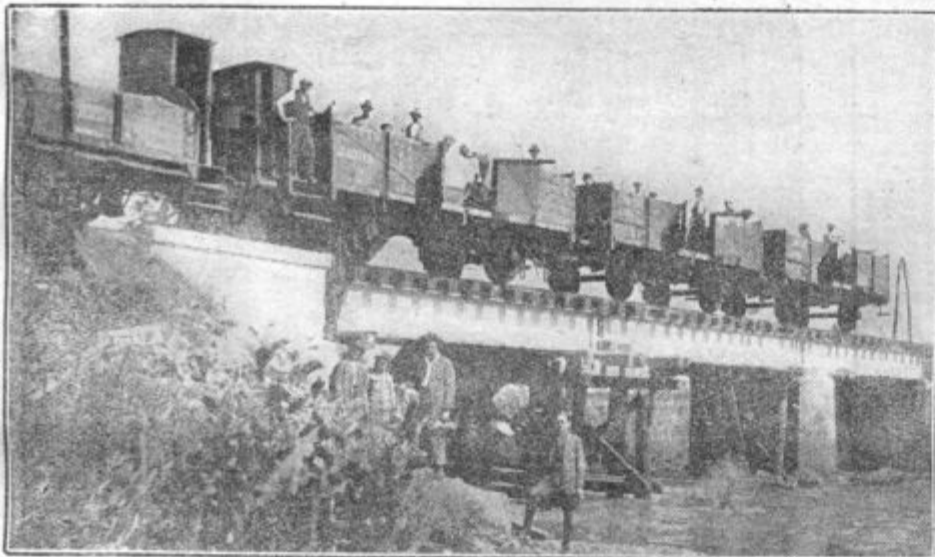
Dr. Anton Schwab, priljubljeni zdravnik v Celju in požrtvovalni predavatelj o zdravstvenih vprašanjih skladatelj lepih pesmi, ki jih pojo vsi naši pevski zbori, je slavil svojo

V sredini: 60 letnico

Ivan Škerlj, višjesodni svetnik v p. v Novem mestu, po rodu Vipavec, je obhajal od vseh spoštovan svojo 80letnico.

Ivan Jakopič, ugledni ljubljanski knjigovez in prvobornik za pravice obrtnega stanu požrtvovalni večletni tajnik »Mojsterske bolniške blagajne samostojnih obrtnikov«, predsednik Pokrajinske zadruge knjigovezov, član načelstva »Zveze obrtnih zadrug«, odbornik »Obrtnega društva«, zvest in navdušen član Sokola ni zaveden član naše stranke je umrl 22. t. m. star komaj 50 let

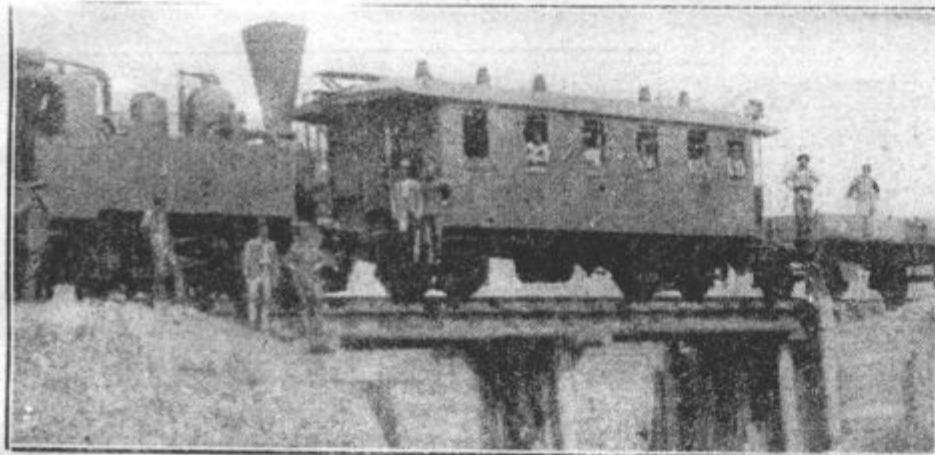

Kako je država zidala železnico Ormož — Prekmurje.

Zgoraj na majhni sliki vidimo zijati široko razpoko v betonu še skoraj novega mosta, ker so rabili za temelj preslab beton. — Na levi sliki zgoraj zasipajo 5 m globoko strugo pod mostom, ker je povodenj izpodjedla in podrla steber. Spodnja slika nam pa kaže začasni most, kjer je povodenj pretrgala nasip. Pri 90 za to progo odobrenih milijonih so pri gradbi prištedili ravno polovico, ker so zgradili

premalo mostov, da bi se ob narastli Muri in potokih mogla odtekat voda, rabili so skoraj samo star material ter prekratke pragove iz vej-belino. Že sedaj je velik del pragov zamenjan z dobrimi, proga, mostovi in nasipi pa v večnih popravilih, če ne bi moral promet obstati. Kaj bi bilo v slučaju vojske?! Tako država »varčuje« v Sloveniji — kjer gospodarijo klerikanci.

Desno:

Vaški smučarji v Gorjah pri Bledu pod vodstvom Andreja Prešerna iz Grabna so najlepši dokaz, da se ta praktični in zdravi šport širi tudi med preprosto ljudstvo. Na sliki vidimo mlade in stare smučarje, ki so gotovo dobre volje, ko se gibljejo po svežem zraku, krepijo pljuča in telo ter utrjujejo zdravje, ki je za vsakega človeka največje bogastvo, ki ga ne morejo zamenjati nobeni zakladi vsega sveta

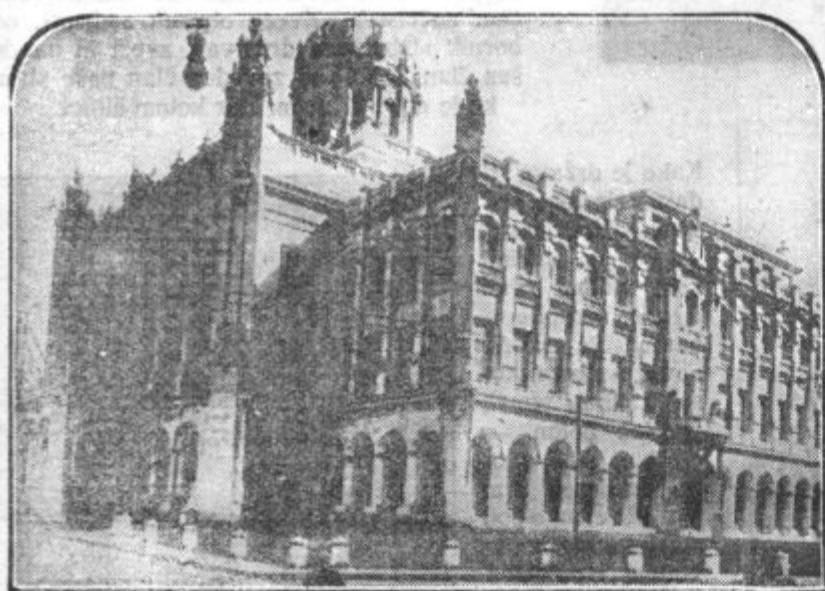
Levo:

Lloyd George, večkratni angleški minister, na potu v Južno Ameriko. — Mogočnega voditelja liberalne stranke je šaljni fotograf posnel ravno, ko je slavnega politika po kosilu na krovu ladje premagal → spanec.

Desno:

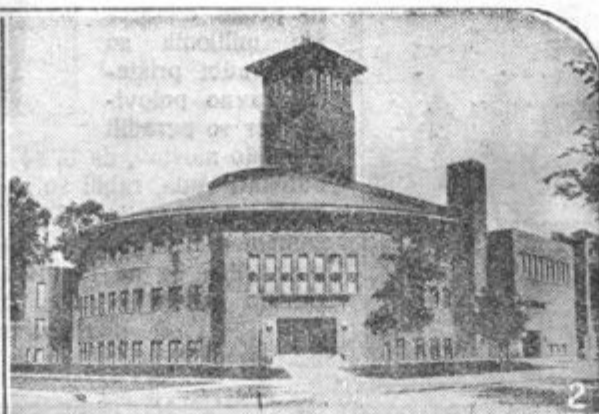
Strahoviti snežni viharji so divjali na Angleškem. Na sliki vidimo, kako kidajo iz zameta velik avtobus.

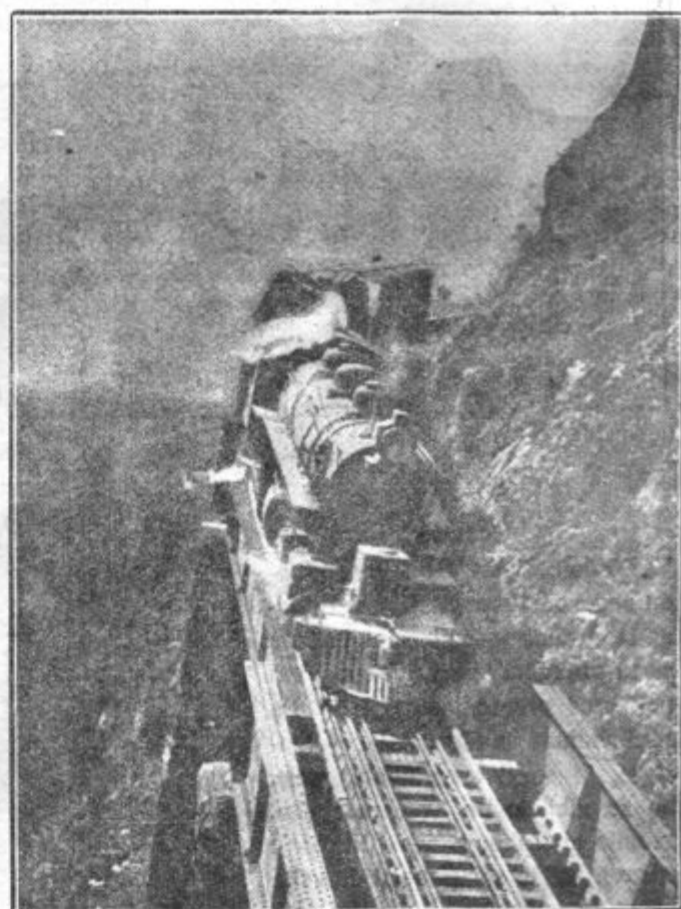
Palača v Havani na otoku Kubi, kjer so zborovali zastopniki vseh držav Severne in Južne Amerike in se je tega vseameriškega kongresa udeležil tudi predsednik Zedinjenih držav.

7 milijonov izstradanih otrok je v Rusiji brez strehe in rodbine, kar priznavajo sami boljševiki. Na sliki vidimo revčke, kako se v Moskvi na ulici grejejo v najhujši zimi ob asfaltnem kotlu.

Cerkve v Ameriki: 1. Tempelj v Chicagu. — 2. Cerkev sv. Pavla v Cedars-Rapidsu. — 3. Cerkev Srca Jezusovega v Wachingtonu

Strma železnica čez najvišje planine v Južni Ameriki